

Edvin Johannesen
Nedre Silkestrå 19
0375 OSLO

Brevet er sendt per e-post til: edvinwj@broadpark.no

Tillatelse til innsamling av kjuker og vedboende sopp i Synneren, Juveren og Lamyra naturreservater

Kjukelaget, som er en undergruppe i Norges sopp- og nyttevekstforbund, søker om tillatelse til å samle inn kjuker og andre vedboende sopper i Synneren, Juveren og Lamyra naturreservater i perioden 29. september – 1. oktober 2017. Begrenset innsamling av kjuker og andre vedboende sopp for å øke kunnskapen om disse organismegruppene i reservatene, anses ikke å være i strid med verneformålet eller påvirke verneverdiene nevneverdig. Forutsetningen er at det kun er arter som er ukjente for søker som det tas belegg av og at formålet er artsbestemmelse. Fylkesmannen gir tillatelse til tiltaket på visse vilkår. Det er klagerett til Miljødirektoratet på dette vedtaket.

Bakgrunn

Kjukelaget, som er en undergruppe i Norges sopp- og nyttevekstforbund, søker i brev av 11. september 2017 om tillatelse til å samle inn kjuker og eventuelt andre vedboende sopper i Synneren, Juveren og Lamyra naturreservater. Foreningen har planlagt turer på Ringerike helgen 29. september – 1. oktober 2017. Det er pr. i dag 24 personer påmeldt arrangementet. Formålet med turene er å kartlegge kjuker (og eventuelt andre vedboende sopper) i de områdene de besøker. I tillegg til selve kartleggingen ønsker de å bidra til å bedre kunnskapen om artsbestemmelse av mer sjeldne sopper i utvalgte skogsområder samt øke kunnskapen om habitater/biotoper til vedboende sopp i slike områder.

I etterkant av turene vil de sette opp en artsliste over det som er registrert. Styret i Kjukelaget kjenner til verneforskriftene og opplyser at arrangementet ikke vil komme i konflikt med disse. De fleste soppene vil bli bestemt, fotografert og demonstrert i felt uten at de fjernes fra sitt substrat. Noen arter vil imidlertid måtte tas ut for sikker artsidentifisering. Dette innebærer forsiktig fjerning av fruktlegemer, eller deler av disse, med kniv, der det legges vekt på å påvirke substratet minst mulig. Søker mener livsmiljøene i skogen, og verneverdiene i områder, ikke påvirkes eller bare svært lite av slik innsamling, og at det har ingen eller svært liten effekt på artenes bestander. Alle registreringene (med nøyaktig koordinatfesting) vil legges ut på Artskart.

Fylkesmannens vurdering

Søknaden er behandlet etter forskrift om vern av Synneren, Juveren og Lamyra naturreservater og naturmangfoldloven. Formålet med fredningen av Synneren naturreservat er å bevare et rikt våtmarksområde med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området. Synneren, som er en kroksjø, er del av et større våtmarkssystem og har svært stor verdi for våtmarksfugler især i trekktiden. Området er av særlig verdi for forskning og undervisning.

Formålet med fredningen av Juveren naturreservat er å bevare et særlig rikt våtmarksområde med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv som er naturlig knyttet til området. Kroksjøen, Juveren, er del av et større våtmarkssystem og har svært stor verdi for våtmarksfugler. Området er av særlig verdi for forskning og undervisning. Formålet med fredningen av Lamyra naturreservat er å bevare en velutviklet gjengrodd meander med en vegetasjon som er karakteristisk for Østlandets kalkmyrer og med enkelte arter som er av stor plantegeografisk verdi.

Vegetasjonen i reservatene er fredet, og det er forbud mot enhver form for skade og ødeleggelse, jf. § IV pkt. 1 i verneforskriftene. Verneforskriftene har ikke hjemmel for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til innsamling av sopp, og søknaden må vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48. Den sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Større organisert aktivitet er forbudt i naturreservatene. Det oppgis i søknaden at det er 24 påmeldte deltakere og dette defineres ikke som en større aktivitet som er søknadspliktig etter verneforskriften.

Fylkesmannen har god kunnskap om våtmarksreservatene ved Tyrifjorden gjennom arbeid med verneplan, forvaltningsplan, skjøtsel og befaringer. Reservatene er blant landets rikeste våtmarksreservater, og de har hatt internasjonal status som Ramsar-områder siden 1996. I Artskart hos Artsdatabanken er det registrert sjeldne og truede sopp- og kjukearter. I Naturbase hos Miljødirektoratet er det registrert viktige naturtyper i reservatene. Alle de tre reservatene har særskilt verdi som deler av et stort, meanderende elveparti. Kroksjøer, meandere og flomløp er en rødlistet naturtyper ifølge Artsdatabanken og er registrert i Synneren og Juveren naturreservater.

Fylkesmannen mener at en begrenset innsamling av kjuke og vedboende sopper i hovedsak ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig. Kjukelaget må på forhånd gjøre seg kjent med artsregistreringene av disse i verneområdene gjennom Artskart for å unngå og samle inn belegg av allerede kartlagte arter og lokaliteter. Vi anser at kravet til kunnskapsgrunnlaget er oppfylt i denne saken. På bakgrunn av dette vil vi legge liten vekt på føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9.

Den samlede belastningen i våtmarksreservatene er av en viss betydning. Det ligger veier, boliger, fritidshus og landbruksarealer tett inntil reservatene. Synneren vil bli påvirket av utbygging av Ringeriksbanen og E16 som er planlagt på østsiden av verneområdet. Etter Fylkesmannens vurdering vil en begrenset innsamling av materiale ikke øke belastningen på verneområdene på en måte som går ut over verneverdiene. Vi legger mindre vekt på prinsippet om samlet belastning i denne saken, jf. naturmangfoldloven § 10.

Vi ser det som lite sannsynlig at den omsøkte innsamlingen vil føre til miljøforringelse, og vi mener at prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal dekkes av tiltakshaver, jf. § 11

i naturmangfoldloven er lite aktuelt for denne saken.

Den mest miljøforsvarlige metoden ville være å legge denne type aktiviteter utenfor verneområdet dersom andre nærliggende områder egner seg like godt til formålet. En del av formålet er å kartlegge arter innenfor nettopp disse verneområdene og innsamlingen må naturlig nok foregå her. Uttak av sopp kun for opplæring i artsbestemmelse av foreningens medlemmer kan gjøres på utsiden av verneområdene og en slik innsamling vil ikke være i tråd med prinsippene i § 12 i naturmangfoldloven.

Fylkesmannens konklusjon

Begrenset innsamling av kjuker og andre vedboende sopp for å øke kunnskapen om disse organismegruppene i reservatene, anses ikke å være i strid med verneformålet eller å kunne påvirke verneverdiene i naturreservatene nevneverdig. Dermed er vilkårene for å kunne gi dispensasjon etter naturmangfoldlovens § 48 oppfylt. Forutsetningen er at det kun er arter som er ukjente for foreningen som det tas belegg av og at formålet er artsbestemmelse. Dette vil bidra til å øke artskunnskapen om områdene og styrke forvaltningen av områdene. Opplæring i artsbestemmelse av kjente arter må kunne gjennomføres på utsiden av verneområdene, jf. § 12 i naturmangfoldloven.

Vedtak

Fylkesmannen i Buskerud gir Norges sopp- og nyttevekstforbund ved Kjukelaget tillatelse til å samle inn kjuker og andre vedboende sopper for artsbestemmelse i Synneren, Juveren og Lamyra naturreservat.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i lov av 19. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold, § 48.

Vilkår for tillatelsen:

- Det er kun arter som er ukjente for Kjukelaget som det kan tas belegg av og formålet er å øke artskunnskapen om verneområdene. Kjukelaget må på forhånd gjøre seg kjent med eksisterende registreringer i Artskart.
- Tillatelsen gjelder i perioden 29.09.2017 – 01.10.2017.
- Gruppa som skal besøke verneområdene skal ikke overstige ca. 30 personer.
- Det skal ikke samles mer soppmateriale enn det som er nødvendig for artsidentifisering og taksonomisk forskning.
- Artsfunn skal rapporteres og gjøres kjent i Artsdatabanken.
- Dispensasjonen skal medbringes under feltarbeidet og kunne forevises ved eventuell kontroll av naturoppsynet.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jmfør forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Fylkesmannen. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes. Informasjonsark om klage på forvaltningsvedtak kan lastes ned fra www.fmbu.no – Miljø og klima – Klageskjema.

Med hilsen

Helge Nordby
Fagsjef

Lina Sannes Eskerud

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift. Dokumentet blir bare sendt elektronisk.

Kopi til:
Ringerike kommune